

№4(60)
Красавік 2014

Рэчыцкі агляд

Незалежнае выданне

Выдаецца з 1999 г.

«Чарнобыльскі шлях - 2014»: Не хотим быть заложниками диктатора

Белорусы потребовали вывода войск РФ из страны

В акции приняли участие около тысячи человек. Мероприятие закончилось задержанием некоторых активистов, немотря на то, что была разрешена белорусскими властями.

"Чарнобыльскі шлях" прошел под лозунгами защиты Беларуси от ядерной опасности со стороны России и солидарности с Украиной. Активисты антиядерного движения потребовали немедленно прекратить строительство Островецкой АЭС, раскрыть всю правду о последствиях Чернобыльской катастрофы, вывести из страны российские самолеты, которые могут нести тактическое ядерное оружие и отвести российские войска от границы с Украиной.

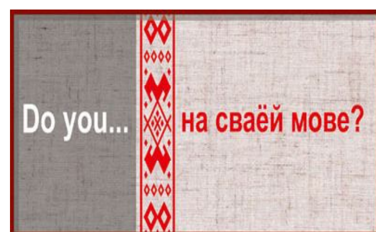
26 апреля 1986 года произошла одна из самых крупных радиационных катастроф – авария на Чернобыльской АЭС. Она затронула каждого жителя Беларуси. В результате аварии на ЧАЭС в атмосферу было выброшено радиоактивных веществ в 300 раз больше, чем после атомной бомбардировки японского города Хиросима.

Более 70 процентов радионуклидов осели на территории Беларуси. От последствий катастрофы пострадали около двух миллионов жителей нашей страны, в том числе более 500 тысяч детей. Ученые заявляют, что от радиации в Беларуси уже умерли 200 тысяч белорусов. Территория Беларуси на многие века стала зоной экологического бедствия.

Поиски сланцевой нефти

2-я старонка

Катастрофа беларускай мовы ў Гомелі

7-я старонка

Монстр на колесах в Речице

8-я старонка

"Белоруснефть" бросилась на поиски сланцевой нефти

Государственное производственное объединение "Белоруснефть" начало практические мероприятия по вовлечению в разработку нетрадиционных скоплений углеводородов.

На Речицком нефтяном месторождении бурится первая горизонтальная скважина с последующим проведением в ней многостадийного гидроразрыва пласта.

Специалисты рассчитывают оценить нефтегазоносность на выбранном участке.

Как сообщает газета "Нефтяник", здесь могут находиться запасы так называемой "сланцевой" нефти, которые до настоящего момента являлись недосягаемыми для белорусских нефтяников.

Нетрадиционные залежи нефти и газа считаются одним из самых перспективных направлений развития минерально-сырьевой базы.

В объединении "Белоруснефть" ведется геологическая оценка перспектив выявления залежей сланцевой нефти и газа, рассматривается возможное привлечение иностранных компаний для консультирования и технической поддержки.

Промышленная разработка таких скоплений углеводородов проводится с помощью специальных, сложных и недешевых технологий интенсификации добычи. Они основаны на проведении многостадийного гидроразрыва пласта. Белорусы только начинают осваивать подобные методики. На кону — перспектива пополнения запасов нефти и газа за счет нетрадиционных ресурсов. В Полесском регионе такая горизонтальная скважина бурится впервые. Если все пройдет успешно, на Речицком месторождении будет продолжено освоение нетрадиционных залежей.

Роман Карпов

Мошенники развели директора коммерческой фирмы из Речицы на 22 тысячи долларов

Следственное управление УСК по Гомельской области возбудило уголовное дело в отношении троих речичан и минчанина. Все они ранее неоднократно судимы. Криминальный квартет подозревается в мошенничестве в особо крупном размере. — Предварительно установлено, что в ноябре 2013 года неоднократно судимые лица обманным путем завладели крупной суммой денег, которые принадлежали директору одной из коммерческих структур Речицы, — рассказала официальный представитель управления Следственного комитета по Гомельской области Мария Кривоногова. — Ущерб, нанесенный предпринимателю, около 22 тысяч долларов. В ходе оперативно-разыскных мероприятий правоохранители задержали вблизи деревни Борщевка Речицкого района автомобиль Toyota Land Cruiser, в котором находились четверо мошенников. Подозреваемые в совершении тяжкого преступления помещены в изолятор временного содержания УВД облисполкома. Проведены обыски по месту жительства троих мужчин. На автомобиль Toyota Land Cruiser, на котором передвигалась нечестная компания, наложен арест.

Александр Егоров

Безработный убил ветерана войны

14 апреля в многоквартирном доме обнаружен труп мужчины пожилого возраста. Руки и ноги мертвеца были обмотаны скотчем, на голове – полиэтиленовый пакет. Представитель Следственного Комитета Дмитрий Шейко рассказал, что ходе розыскных действий внимание сотрудников милиции привлек ранее судимый, безработный гражданин. Он оказался дальним родственником убитого и часто ссорился с ним. Подозреваемый сознался в совершении убийства. В ходе конфликта с пенсионером мужчина сильно сжал его шею. Когда старик перестал оказывать сопротивление, убийца надел на его голову полиэтиленовый пакет, который обмотал скотчем. Ноги и руки жертвы он также перевязал скотчем. До задержания преступник успел потратить крупную сумму денег, предположительно принадлежащие убитому.

УI

Студент Мозырского педуниверситета приговорен к 15 годам тюрьмы за убийство однокурсницы

Студент Мозырского государственного педагогического университета приговорен к 15 годам лишения свободы за убийство однокурсницы, сообщили в Речицкой районной прокуратуре, которая поддерживала обвинение во время судебного процесса. По материалам уголовного дела, 23-летняя жительница Речицы - студентка пятого курса Мозырского педуниверситета Лилия Ларичева пропала в ночь на 25 июня 2013 года. Девушка не вернулась домой после свидания с молодым человеком. Тело погибшей было найдено неподалеку от райцентра у деревни Волчья гора. Сотрудникам уголовного розыска вскоре удалось выйти на подозреваемого. Им оказался однокурсник жертвы, с которым она ранее встречалась, однако рассталась более года назад. В этот вечер парень поджидал ее на чужом автомобиле у подъезда и уговорил сесть в машину, чтобы окончательно выяснить отношения. Согласно показаниям обвиняемого, озвученным в суде, во время разговора произошла ссора, в порыве эмоций он нанес девушке удары острым предметом в область головы. Когда понял, что она мертва, спрятал тело неподалеку, прикрыв листьями и ветками. Сторона государственного обвинения запросила максимальный срок наказания по статье, которая была

предъявлена ему в качестве обвинения. Суд поддержал позицию прокуратуры и приговорил студента к 15 годам лишения свободы.

Роман Карпов

Клуб “Тэра” завяршыў зімовы турнір

Хоць і называўся гэты турнір зімовым, але апошні яго тур праходзіў у такую спёку канца сёлетняга красавіка, якой можа пазайздросціць і самая сярэдзіна іншага лета. Шчыра кажучы, не надта зручна было назіраць за хлопцамі, якія мусілі апранаць свой рыцарскі сярэднявечны рыштунак, каб выйсці ў бой. Але апантаныя сваім заняткам рэканструктары штораз у поўнай амуніцыі выходзілі за перамогай.

Зноў шырокі двор цэнтра “Пазашкольнік”, над якім лунала старажытная рэчыцкая харугва з “Пагоняй” – афіцыйны сцяг клуба “Тэра”, напоўніўся звонам мячоў аб рыцарскія латы, гучнымі воклічамі пераможцаў ды радаснымі віншаваннямі гледачоў-заўзятараў. На апошні ў гэтым сезоне паядынак у Рэчыцу ў госці да нашай “Тэры” з’ехаліся прадстаўнікі клубаў “Старая вежа”, “Белы крыж”, “Фалькон”, “Грыдні Мсціслава Глебавіча” з Гомеля ды вольны рыцар са “старажытным” імем Паша з, як ён сам прэзентаваўся, “паспалітага рушання”. Былі праведзеныя апошнія баі, якія дазволілі высветліць найлепшага рыцара турніру. Ён вызначаўся

дастаткова простым шляхам – той, хто атрымаў найбольшую колькасць перамог за ўвесь турнір (а туры праводзіліся ў апошнія суботы кожнага месяца з кастрычніка па красавік).

Гэтым жа разам у фінальных сутычках бралі ўдзел прадстаўнікі “Тэры”, “Старой вежы”, “Белага крыжа” ды вольны Паша з Гомеля.

Падлічыўшы ўсе перамогі, якія здабылі ўдзельнікі ўсіх тураў, рыцарская грамада мусіла прызнаць, што пераможцам зрабіўся прадстаўнік гомельскага клуба “Белы крыж” з рыцарскім імем Данквард вон Эвіленд, у жыцці – Максім Пятроўскі, які ў вольны ад рыцарскага жыцця час працуе стаматолагам у адной з гомельскіх клінік. Пераможцу быў уручаны падарунак, дарэчы, таксама вельмі нават рыцарскі – кісцень, адмысловая прылада, якая, напраўду, у рэканструкцыях наўрад ці можа быць выкарыстаная. З рэчыцкіх рыцараў найлепшых вынікаў дасягнуў Андрэй Чэмер, які ўвогуле размясціўся на другім месцы ў выніку зімовага турніру. Але ж за другое месца прызоў не прадугледжана.

Прызы прызамі, месцы месцамі, але наўрад ці тым, хто займаецца такой цікавай справай, у падобных турнірах ёсць нешта даражэйшае за іх стасункі. Тым больш, што на заканчэнне быў дадзены сапраўдны рыцарскі пір!

Андрэй Мядзедзеў, “Дняпровец”

Принуждение к памперсам

Искренне сочувствую тем, кто вынужден выслушивать многочасовые спитчи Лукашенко не по телевизору или радиоприемнику, а, что называется, вживую.

Такое испытание непросто выдержать даже стойким жителям «страны победившего хоккея». Особенно президентским охранникам.

Рассказывают, что некоторые из них даже памперсы на подобные мероприятия надевают. Врут, наверное, злопыхатели. На мой взгляд, чтобы дезавуировать подобные «сплетни», официальной пропаганде есть смысл написать в какой-нибудь «главной» газете очередное разоблачение «Струей по унитазу» или снять кино на тему «что-то не так»...

Впрочем, сейчас памперсы были бы как нельзя кстати, ибо таким испуганным того, кто четыре часа солировал на парламентской трибуне, раньше видеть не приходилось. Это насчет невозможности повторения в Беларуси «украинского сценария».

Как нас не убеждали, что в РБ живут самые «русские из всех нерусских» и «все под контролем», одних публичных заверений для избавления от собственного страха мало. Народ ждет что-то из разряда «пресечь на корню».

Отсюда и очередная мантра про то, что Республика Беларусьникогда не войдет в состав другого государства и жесткое «Фас!» силовикам насчет тех, кто любит триколоры и “колорадские” ленточки.

Последних, к слову, уже метко назвали колородасами, но я этим словом пользоваться не стану принципиально, так как прозвучали предложения приравнять «святотатство» к тому, что происходило с карикатурами на пророка Мухаммеда. Зачем искать на «одно место» не самые интересные приключения...

Скажу только, что было бы очень любопытно посмотреть, как омоновцы с тихарями прессуют не привычных бело-красно-белых «фашистов», а оранжево-черных «рашистов». А самые справедливые в мире суды затем отправляю оных за какую-нибудь «матерщину» на Окрестина...

Однако это, как говорится, из области фантастики. Проявить жесткость не дадут все те же памперсы. В профилактических целях, так сказать, ибо от подобной «смелости» снова может стать плохо с пищеварением.

Вдруг в Кремле кто-то увидит в ней сигнал к защите «русскоязычных». Одним референдумом, как в 1995 году, тогда не отделаешься.

Впрочем, это только предположение. И, судя по всему, не самое близкое к реальности. Во всяком случае, ожидаемых «жестких» выполнений президентских инструкций на этой неделе никто так и не увидел. То ли потому, что российские триколоры раздавали глухонемые, то ли потому, что приказ не собирались выполнять изначально.

Как и женевские соглашения, к слову. Как и американский президент, я сразу же выразил скепсис по поводу их исполнения. И сразу же не мог понять, зачем они были подписаны вообще, если никто изначально не собирался ничего выполнять?

«Жовто-блакитные» потому что хорошо понимают, с кем имеют дело. Для Кремля кого-то «кинуть» не трудней, чем еще раз прилюдно высморкаться. А американцы с европейцами уже привыкли, что с их мнением почти не считаются. В Беларуси даже лишили генеталий, помнится.

Тогда для чего был весь женевский сыр-бор? Чтобы дать кому-то возможность получше подготовится к войне?..

Это, что касается, так называемых «основных игроков», однако есть еще и «серые кардиналы». Ринат Ахметов, например. Знающие люди говорят, что без его разрешения в Донецкой области сейчас не может «даже пискнуть комар».

Для тех, кто забыл, напомню, что в «лихие девяностые» смотрящим в Донбассе был криминальный авторитет Ахать Хамизович Брагин, в определенных кругах более известный, как Алик Грек. Серьезный, следует отметить, был человек. Неофициальный хозяин Донецка, рэкетир-бизнесмен, президент футбольного клуба «Шахтер».

Увлечение футболом его, кстати, и сгубило. 15 октября 1995-го года в Донецке на стадионе «Шахтёр» во время футбольного матча Ахать Брагин взрывом мощного радиоуправляемого устройства (пять килограммов пластита) был убит. Тело (точнее то, что от него осталось) Брагина опознали по часам «Ролекс», которые носил бывший мясник одного из донецких рынков.

Злые языки тогда обвиняли в «заказе» Рината Ахметова, но мы не станем делать на этом акцент. Главное другое - именно Ахметов «подобрал» все бизнес-структуры погибшего и мгновенно стал самым богатым человеком Украины. А позднее и одним из богатейших людей мира.

Виктор Янукович был одним из его проектов. И, если бы Виктор

Принуждение к памперсам

Федорович не начал ставить аппетиты своего ближнего окружения выше выгод Рината Леонидовича, неизвестно по какому сценарию развивалась бы новейшая история Украины.

Нельзя сказать, что появление новой власти означало Ринату Ахметову неизбежные поиски памперсов, однако то, что проблем стало бы больше - однозначно.

Потому его интересы и совпали с путинскими. С той только разницей, что тому федерализация нужна для укрепления собственных позиций на юго-востоке Украины, а Ахметову по-прежнему хочется быть неприкасаемым «удельным князьком».

В отличие от них, любая форма федерализации для Лукашенко «смерти подобна», так как неминуемо означает конец его политической карьеры, которая в лучшем случае может закончиться особняком на Рублевке.

В такой ситуации страшно даже в Чернобыльскую зону уезжать, ибо вернуться оттуда можно уже не самым главным. И вряд ли кто-то будет этому сильно противиться.

Так что ситуация у А.Г сейчас очень сложная. С одной стороны электорат требует спасительной жесткости. С другой, могут «задушить в объятиях» с Востока. С третьей - «пятая колона» обвиняет в сдаче суверенитета.

...Днями исполнилось ровно три месяца с того момента, когда 21.01.2014 Лукашенко публично пообещал выпустить на свободу Беляцкого и Статкевича. Обещание до сих пор не выполнено, а объявленная в этот день амнистия на «на злостных нарушителей режима» не распространяется.

Очень хочется верить, что к началу хоккейного «свята» Беляцкий со Статкевичем перестанут ими быть, иначе памперсы придется искать и сторонникам peal politik.

Как бы там ни было, в обозримом будущем всем нам придется жить в совершенно других координатах. Координатах замены «жэстачайшего» «дрожащим». Очень трудно ставшему хоккеистом «футболисту по профессии» противостоять не только многолетнему дзюдоисту, но и нефтегазовому спонсору собственной власти.

Недавно, в известной своим потрясающим юмором Одессе появились билборды с надписью: «Вова! Не делай маме нервы!» Очень, кстати, подходит и для Беларуси. Только слово «маме» надо поменять на «Сане».

Александр Томкович

Анатолий Гриценко: Запад боится третьей мировой? Так Путин ее уже начал!

Бывший министр обороны Украины призвал цивилизованный мир оказать России военное противодействие.

Анатолий Гриценко считает, что Владимир Путин развязал третью мировую войну. Об этом кандидат в президенты Украины написал в своем аккаунте в социальной сети «Фейсбук».

«Запад боится Третьей мировой? Так Путин ее уже начал! - отметил он. - Путину не Крым нужен. И не восток Украины. Ему нужна вся Украина вместе с Киевом. И намного больше. Путин уже направляет свои стратегические ракетоносцы Ту-95МС (с возможностью запуска ядерных крылатых ракет) к берегам Шотландии, Дании, Нидердандов — проверяет готовность их радаров противовоздушной обороны, средств радиоэлектронной борьбы и время подъема самолетов-истребителей».

По его словам, Путин уже передислоцирует в Крым истребительную и стратегическую дальнюю авиацию, а под прикрытием Сочинской олимпиады подготовил свои мобильные бригады и создал транспортные коридоры для быстрого наращивания сил и средств вокруг Украины.

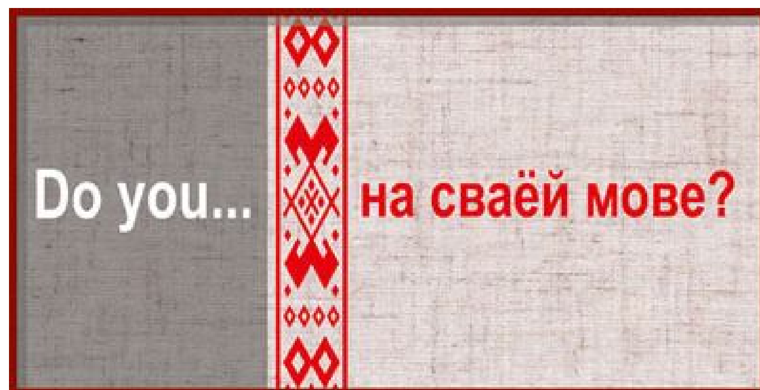
«Путин развернул на территории Украины (думаю, не только Украины) скрытую широкую сеть агентуры и диверсантов, которых он может активировать в любой момент, - пишет Анатолий Гриценко. - Сколько их и в каких именно регионах Украины (в том числе в Киеве), сколько и какого именно у них скрыто оружия (ПЗРК, ПТУР, гранатометы, пулеметы, снайперские винтовки, взрывчатка) - кроме Путина, наверняка не знает никто, ведь два последних главы СБУ и два последних министры обороны Украины в период Януковича имели российские паспорта и защищали интересы России. Путин своих планов не скрывает - он уже действует, нагло и цинично, без каких-либо ограничений».

Бывший министр обороны Украины призывает весь цивилизованный мир оказать военное противодействие, признав Путина фашистом и агрессором.

Юлия Рак

Катастрофа беларускай мовы ў Гомелі

У Гомелі сустрэць на вуліцы людзей, якія б размаўлялі на беларускай мове, — складана. Для таго, каб пачуць родную мову — трэба ведаць месца і час, дзе могуць збірацца беларускамоўныя. Нямала іх у сацыяльных сетках і суполках. Але сабрацца, каб атрымаць асалоду ад «звонкага «дзе» і густога «чаго», цяжка. Рэдактар даў мне заданне «напісаць пра беларускамоўную сям'ю». Шукала я, шукала і на ўвесь Гомель не знайшла сямей, каб маці, бацька, дзеці — усе размаўлялі на роднай мове. Няма. Ці гэтыя сем'і сышлі ў падполле да лепшых часоў? Ёсць такія сем'і, дзе, напрыклад, з дзецьмі размаўляюць і на беларускай, і на рускай мове. Ёсць такія, дзе бацька размаўляе з сынам па-беларуску, а маці — па-руску. А вось у «чыстым выглядзе» — на жаль. «Нема», «Няма»… Няма ў Гомелі школ з беларускай мовай выкладання, як і дзіцячых садкоў. Выключэнне — «беларускія» класы ў гімназіі №36 імя Івана Мележа, у якой «выхаваўчы працэс — на беларускай мове», і дзіцячы садок №160 — з адной групай, дзе дваццаць дзетак выхоўваюць на беларускай мове. Жыхарка Гомеля, сябар ТБМ Марыя Сідарэнка спрабавала «рэалізаваць сваё канстытуцыйнае права» і арганізаваць у садку па месцы жыхарства беларускамоўную групу для дзяцей, але сутыкнулася з рашучай адмовай загадчыцы. «Гэта немагчыма!» — адрэзала загадчыца садка і дадала, што працаваць няма каму, а яшчэ і «вы тут з беларускай мовай». Загадчыцы была прапанавана дапамога з метадычнай і дыдактычнай літаратурай, але тая адмовілася — маўляў, «усяго хапае». Паратунак у інтэрнэце Для пошуку аднадумцаў маладая маці стварыла суполку ў сацыяльнай сетцы «Беларуская мова — мова маіх дзяцей». Людзі да суполкі далучыліся — амаль тысяча чалавек. Але беларускамоўная група ў садку так і не была створана. Проста ў групе абменьваюцца цікавосткамі, навінамі, спасылкамі, дыскутуюць. У асноўным беларускамоўных можна сустрэць там, у віртуальным свеце. Там жа маладыя бацькі раяць кнігі-дыскі, дзе набыць-знайсці-спампаваць. «У Інтэрнэце дастаткова інфармацыі, сайтаў, слоўнікаў, суполак для беларускамоўных, шмат новага і цікавага з'яўляецца, у рэальным жыцці інакш, цяжэй», — лічыць Марыя Сідарэнка. Яна тым часам набывае кнігі для свайго чатырохгадовага Уладзіка ў Мінску, вучыць з ім вершы на роднай мове, чытае малому «Маму Му» Юі Віслaндэр, «Кніжку Ферды Мураша» Ондржэя Сэкары, «Пацучок Фэлік падарожнічае» Алены Масла, «Казкі, баечкі, вершыкі» Алега Старынчыка. Уладзік гаворыць і на рускай мове, і на беларускай. Натхнёна расказвае нам зімовыя вершы пра тое, як «па сумётах шыбуе Дзед Мароз». Кнігі не купіць «Наогул, набыць кнігі ці дыскі для дзяцей на беларускай мове ў Гомелі досыць праблематычна, усю літаратуру я вязу з Мінска, робячы два разы на год «налёты» на сталічныя кнігарні. Там яшчэ можна нешта прыдбаць. У сталіцы і курсы моўныя, і мерапрыемствы ладзяцца на беларускай мове, у Гомелі гэтага не хапае. Ну, некалькі канцэртаў. Спектаклі «Дзяды» і «Кот на лаўрах» па п'есе Івана Штэйнера мы наведалі ў лістападзе. Неяк праз ТБМ збіраліся — спявалі пад гітару на роднай мове, майстаркласы ладзяцца па народных танцах у філіяле Веткаўскага музея, прыязджаў «Стары Ольса», «Вурай», іншыя. «Талака» ладзіць штогод такія святы, як Гуканне вясны, Купалле, Ваджэнне і Пахаванне стралы, Каляды, шмат іншага. У прынцыпе, з мерапрыемствамі для дарослых не так ужо і блага», — пералічыла наша суразмоўца. Для дзяцей у Гомелі наогул, мякка кажучы, не створана ніякай «культурна-беларускай прасторы». «У мінулым годзе на ранішніку ў садку Уладзік расказваў Дзеду Марозу верш на беларускай мове, у гэтым годзе нас папярэдзілі, што ёсць сцэнар свята, вершы ўсе па сцэнары — на рускай мове, таму ніякіх беларускіх вершаў», — зазначае Марыя. На гэты Новы год Уладзік прыйшоў на ранішнік у драматычны тэатр у вышыванцы, чым выклікаў здзіўленыя погляды. Праблему можна было б вырашыць, каб Уладзік меў аднагодкаў, бацькі якіх таксама б імкнуліся да выхавання дзяцей сапраўднымі беларусамі. «Што, беларускамоўныя нашы: з апазіцыі, ТБМ, грамадскія актывісты, журналісты — не маюць дзяцей?» — пытаемся мы. Марыя смяецца ды жартам і ўсур'ёз дадае: «Беларускамоўныя, як правіла, шмат вучацца. Адукацыя ў іх не на апошнім месцы. Магістратуры, аспірантуры… А потым часта

Катастрофа беларускай мовы ў Гомелі

з'язджаюць. Не да дзяцей. Адзін-два максімум». Сама ж маладая жанчына працуе бухгалтаркай, але на працы не размаўляе з калегамі на роднай мове. «Каштарыс, рахунак… Ад такіх слоў мае калегі ўпалі б у стан анабіёзу. Цяжкавата гэта прасоўваць аднаму», — дзеліцца суразмоўца. Яшчэ некалькі гадоў таму яна сама і не думала пра беларускую мову, пакуль не пазнаёмілася выпадкова з сябрамі ТБМ, якія дапамаглі ёй выправіць памылкі ў напісанай для вучобы працы па беларускай мове. І так зерне беларушчыны трапіла на спрыяльную глебу. «Я проста ўпершыню ўбачыла «жыўцом» людзей, якія размаўляюць цалкам на беларускай мове. Я ўсвядоміла, што яны існуюць, яны не вымерлі, як маманты. І гэта натхняе. Адэкватны чалавек мусіць ведаць родную мову, гэта паказальнік узроўню развіцця чалавека, яго выхаванасці, інтэлігентнасці. Мой бацька, ён з Віцебшчыны, заўсёды з павагай ставіўся да беларускай мовы, любіў яе, нешта і мне перадалося. У пачатковых класах у Гомелі, у школе №30, я вучылася на беларускай мове — ніхто не быў супраць, усе ўспрымалі гэта як належнае! А потым усё гэта скончылася — ужо ў пятым класе выкладанне ўсіх прадметаў пачалося на рускай мове, такая сітуацыя і цяпер», — адзначае Марыя. Яна лічыць, што для рашэння праблемы варта было б, каб дзяржава клапацілася пра захаванне свайго, роднага — мовы, культуры, і каб людзі не былі абыякавымі. «Трэба з дзяцей пачынаць: для іх арганізоўваць святы, імпрэзы, вясёлыя, пазнавальныя і цікавыя. Вось буду ўсё-такі спрабаваць нешта «прабіць» у нашым садку», — кажа Марыя. Садок №160, дзе ёсць адна група з беларускай мовай выхавання, знаходзіцца на іншым канцы Гомеля. Бацькам Уладзіка прыйшлося б больш за гадзіну ехаць-ісці да садка раніцай, яшчэ гадзіну — ад садка да працы і столькі ж марнаваць часу на вяртанне дахаты вечарам. «Шчыра — нам вельмі нязручна было б вазіць туды штодзень Уладзіка, ён часта хварэе, а ехаць далёка, праз увесь горад», — дадае Марыя. Садок. Узорна-паказальная група У садку №160, які месціцца на ўскрайку Гомеля, у Савецкім раёне, група з беларускай мовай працуе два гады. Дваццаць дзяцей весела шчабечуць, адказваючы на пытанні выхавальніцы пра назвы зімовых месяцаў. Потым, утварыўшы жывы цягнічок, праводзяць экскурсію па групе, паказваючы «цырульню, краму, дзе можна купіць хлеб духмяны», старанна хорам чытаюць вершык «Хлеб — святыня, хлеб — багацце, хлеб у хаце — шчасце ў хаце!». З выхавальніцай Аксанай Гаўрыленка дзеці абмяркоўваць чырвона-зялёны сцяг. «Дзеці, якога колеру ў нас на сцягу болей — чырвонага ці зялёнага?» — «Чырвонага!» — «А чаму? А таму, дзеці, што сэрца якое ў нас, у беларусаў?» — «Добрае!» Аксана Сяргееўна кажа, што пры стварэнні групы (па ініцыятыве аддзела адукацыі) не ўсе бацькі былі «за». «50 на 50. Але цяпер, я вас упэўніваю, усе бацькі задаволены! Дзеці прыходзяць дахаты і вучаць бацькоў, як правільна гаварыць. Некаторыя дарослыя не разумеюць і потым у мяне пытаюцца — што гэта за белыя валокны ці іншыя словы. Я сама раней блага ведала родную мову, а зараз вучуся — разам з дзецьмі. Мне родная мова падабаецца, калі я пачала лепш яе разумець, ведаць, вельмі цікавыя вершы, загадкі, гульні, традыцыі. Вось мы неяк аб'ядналі ўсе каляндарныя святы — Вялікдзень, Купалле, Каляды, зрабілі такое свята — гадавое кола, было вельмі цікава і дзецям, і дарослым. Наша культура, традыцыі — невычэрпная крыніца», — упэўнівае выхавальніца. Яна шкадуе, што мала дыдактычнага, метадычнага матэрыялу па занятках на роднай мове. «Хацелася б больш мець дапаможнікаў для развіцця маўлення, напрыклад. Але нешта самі шукаем, набываем, робім», — кажа выхавальніца. Намесніца загадчыцы садка Людміла Маёрава зазначае, што садок — гэта «пляцоўка для Інстытута ўдасканалення настаўнікаў», і тут часта праходзяць паказальныя мерапрыемствы. Наогул, садок №160 ад свайго стварэння ў 1995 годзе меў напрамак беларусізацыі. Але потым гэта ўсё скасавалі, як і школы з беларускай мовай навучання. Цяпер беларусізацыя — гэта адна група, дваццаць дзетак. «Мы б і другую групу маглі адкрыць, каб была патрэба, каб бацькі жадалі гэтага», — прапануе Людміла Леанідаўна. Яна, як і загадчыца садка Таццяна Маскоўкіна, працуе тут ад адкрыцця дашкольнай установы. Дзякуючы іх намаганням, у садку была створана «Беларуская хатка» з вышыванкамі, калаўротамі, ступамі, драўлянай калыскай, падвешанай пад столь, жорнамі, саламянымі лялькамі, партрэтамі Янкі Купалы і Якуба Коласа. Загадчыца кажа, што дзеці з задавальненнем займаюцца ў такім інтэр'еры. «Для нас жа гэта звыкла — вышыванкі, абрусы, калыска, а гарадскім дзецям усё гэта так у навіну!» — дадае загадчыца. Беларуская гімназія з рускай мовай навучання «Беларускай» лічыцца ў Гомелі гімназія №36 імя Івана Мележа. Тут вучацца 454 вучні. (Па праекце ў гімназіі маглі б вучыцца больш за паўтары тысячы.) Гімназія размешчана ў Савецкім раёне, у спальным мікрараёне. Па сутнасці, тут нават у «беларускіх» класах такія

заканчэнне на стар. 8

Апошняя старонка

Катастрофа беларускай мовы ў Гомелі

заканчэнне, пачатак на стар. 7

прадметы, як матэматыка, фізіка, хімія, біялогія ды іншыя, выкладаюць на рускай мове. На роднай мове — сама мова і гісторыя Беларусі. Таксама на беларускай арганізаваны «выхаваўчы працэс». Што гэта значыць? Усе каляндарныя мерапрыемствы (дзяржаўныя, народныя святы), святкаванне юбілеяў беларускіх паэтаў і пісьменнікаў праходзяць на беларускай мове. Таксама на роднай мове вядуцца класныя журналы і дакументацыя, праходзяць нарады, урачыстасці, Мележаўскія чытанні. У гімназіі працуе бард Вальжына Цярэшчанка, выкладае беларускую мову, а таксама кіруе ўзорным ансамблем «Амялушкі». Заняткі ў калектыве праходзяць на беларускай мове, такі ж падбіраецца і рэпертуар. ВНУ: сістэма кіравання газавай блокавай гарэлкі па-беларуску Нядаўна розгалас у СМІ набыла абарона дыплома па-беларуску ў Гомельскім політэхнічным універсітэце імя Сухога. Гэта была першая ў гэтай ВНУ за апошнія 10 гадоў дыпломная работа на роднай мове. Завочнік Андрэй Грабянчук з дапамогай свайго навуковага кіраўніка, загадчыка кафедры «Прамысловая электроніка» Юрыя Крышнёва распрацаваў сістэму кіравання газавай блокавай гарэлкі для катлаагрэгата. Праект быў ацэнены на 10 балаў. Колькі год таму абараняў дыплом па-беларуску ў Беларускім дзяржаўным універсітэце транспарту і намеснік старшыні абласнога ТБМ Яўген Якавенка. Тым часам, у Мазырскім педагагічным універсітэце не могуць набраць групу студэнтаў па спецыяльнасці «беларуская мова і літаратура». Восенню ўніверсітэт падвёў вынікі паступлення: з запланаваных 400 чалавек на бюджэтныя аддзяленні стацыянара недабор склаў 110 чалавек. Незапатрабаванымі аказаліся філалагічныя спецыяльнасці. Асабліва «беларуская мова і літаратура». Разлічваючы зрабіць спецыяльнасць «беларуская мова і літаратура» больш прываблівай, дадалі да яе ангельскую мову, але і гэта не дапамагло: ніводнай заявы на 2013—2014 год. У Мазырскім універсітэце беларускую мову і літаратуру з дадаткам «нямецкая мова» вывучаюць толькі шэсць чалавек. І гэта ўлічваючы той факт, што на асобныя спецыяльнасці ў апошні час універсітэт праводзіць цыклічны набор, то бок праз год. Хто ж хоча ісці ў настаўнікі, калі гэта найменш аплачваная прафесія цяпер? Пакуль мова трымаецца на такіх волатах духу, як Крышнёў, Цярэшчанка, Якавенка, Сідарэнка. І цяга да мовы ёсць — інтэрнэт таму сведчанне. Але каб мова вырвалася з інтэрнэту на вуліцы, патрэбная дзяржаўная воля.

Юлія Шымкевіч

Калі парушаюцца вашыя правы і вам патрэбная бясплатная юрыдычная дапамога, праваабаронцы заўсёды дапамогуць вам!

Звяртайцеся па тэлефонах:

Валерый Пуціцкі

тэл.: 8 029 3517978

Мікалай Пытлеў

тэл.: 8 029 3048239

Умелец из Речицы создал монстра на колесах

Чудо техники с корпусом легкового автомобиля, тракторными колесами и водопроводными трубами в качестве рамы уже делает первые «шаги» по частному сектору Речицы.

“Рэчыцкі агляд” №4(60)
Галоўны рэдактар - ***Валерый Пуціцкі***
Наклад 299 экз. надрукаваны на ксераксе
Распаўсюджваецца бясплатна

www.rechyca.org